

La promoció de les colònies i les sortides escolars per part dels centres

Durant el curs 2010/2011, i com a resposta a la decisió del Departament d'Ensenyament de suprimir la jornada intensiva per al professorat, molts centres educatius van decidir suprimir les colònies i les sortides escolars. En vista d'aquesta situació, el Síndic va decidir obrir una actuació d'ofici i analitzar les conseqüències que aquesta decisió podia tenir sobre les oportunitats educatives i de lleure dels infants.

En el marc d'aquesta actuació, el Síndic va demanar al Departament d'Ensenyament informació sobre la seva regulació, atesa la disposició de la Llei 12/2009, d'educació (LEC), de l'educació en el lleure (art. 39-41), i va suggerir a l'Administració educativa que intervingués per deixar sense efecte la suspensió de la realització de sortides escolars i colònies que van acordar diversos centres docents, amb motiu de la supressió de la jornada intensiva.

Sobre aquest assumpte, cal posar de manifest que durant el mes de novembre aquest departament va fer pública la decisió de fer-se enrere en aquesta mesura, la qual cosa va permetre que la decisió adoptada en molts centres sobre la supressió de les colònies escolars també es retirés.

La realització o no de colònies s'ha de regir únicament per criteris educatius

Val a dir que la realització de colònies i sortides escolars s'insereix dins el projecte educatiu dels centres i té una funció educativa específica. El projecte educatiu, segons el que preveu la LEC, recull la identitat del centre, n'explicita els objectius, n'orienta l'activitat i hi dóna sentit, amb l'objectiu que els alumnes assoleixin les competències bàsiques i el màxim aprofitament educatiu (article 91). En aquest sentit, la LEC assenyala que el projecte educatiu constitueix la màxima expressió de l'autonomia de centre i, a l'hora d'exercir-la, els centres disposen d'un ampli marge per definir-lo que permet incloure o no la realització de colònies. Tanmateix, aquest marge d'autonomia no és il·limitat, i cal recordar que s'ha exercir amb l'objectiu d'assolir l'excel·lència i l'equitat de l'activitat educa-

tiva (art. 90.3 de la LEC), principis entorn dels quals es fonamenta el sistema educatiu. De la mateixa manera, a l'hora de definir el projecte educatiu de centre, a banda de tenir en compte aquests principis, també s'han de valorar, de manera més concreta, "les característiques socials i culturals del context escolar i les necessitats educatives dels alumnes" (art. 91.3).

D'acord amb això, la decisió dels centres respecte a la realització de les colònies s'hauria d'emmarcar dins el projecte educatiu de centre i, dins d'aquest, hauria d'estar orientada a l'assoliment del màxim aprofitament educatiu dels alumnes, tenint en compte la composició social de l'alumnat i les característiques de l'entorn del centre.

Cal garantir l'accés a les colònies escolars dels infants de famílies amb dificultats

Des d'aquesta perspectiva, la realització de colònies hauria d'estar regida únicament per criteris educatius i de necessitats i de composició de l'alumnat, de manera que cal deixar de banda altres qüestions com ara les relatives a la realització de la jornada intensiva dels docents, que, malgrat ser legítimes, no mantenen cap relació amb la tasca educativa. Per assolir aquest objectiu, l'Administració educativa hauria de trobar els mecanismes per reconèixer la realització de sortides o colònies als docents, entenent que es tracta d'una activitat educativa i que, en cas que s'inclogui dins el projecte educatiu de centre, hauria de poder ser assumida per tots els membres del claustre més enllà de la bona disposició personal d'aquests professionals. En aquest sentit, segons la LEC, correspon a l'Administració educativa promoure el reconeixement del professorat i el millorament de les condicions en què porta a terme el seu treball (art. 105 de la LEC).

D'altra banda, la decisió respecte a la realització de colònies tampoc no s'hauria de veure condicionada per la composició social dels centres i les possibilitats de les famílies d'assumir el cost que generen aquestes activitats. Sobre aquesta qüestió, en altres ocasions s'ha assenyalat que, en general, els centres amb una composició social econòmicament més afavorida tendeixen a disposar d'una diversitat més gran d'activitats i serveis educatius que els centres amb una

concentració més elevada de problemàtiques socials.

Més enllà d'aquestes diferències entre centres, cal recordar que l'ordenament jurídic preveu que els alumnes puguin accedir en igualtat d'oportunitats a les activitats i als serveis que s'organitzen en cadascun dels centres. Les famílies que pateixen situacions de precarietat econòmica, doncs, no s'haurien de veure limitades a l'hora d'accedir a aquestes activitats i serveis. La mateixa LEC estableix en l'article 6 que les administracions públiques han de facilitar l'accés en condicions d'equitat a les activitats complementàries, i també als serveis escolars de menjador i transport durant els ensenyaments obligatoris i en els ensenyaments declarats gratuïts, i han d'oferir, entre d'altres, ajuts als alumnes amb necessitats educatives específiques reconegudes, condicionats al nivell de renda familiar (entre altres factors). Al seu torn, l'article 50 també preveu que el Departament d'Ensenyament reguli les activitats comple-

mentàries i els serveis escolars, i en garanteixi el caràcter no lucratiu i voluntari, i estableixi ajuts per fomentar l'accés dels alumnes en situacions socials o econòmiques desfavorides.

D'acord amb l'anterior, i en el marc de l'actuació d'ofici 04308/2010, el Síndic ha suggerit al Departament d'Ensenyament que tenint en compte que la LEC té entre els seus principis rectoris l'afavoriment de l'educació més enllà de l'escola i l'equitat com a garantia d'igualtat d'oportunitats, adopti mesures per assegurar que la realització de colònies i sortides es fa en funció de criteris educatius, en el marc del projecte educatiu del centre i garantint l'accés dels alumnes en condicions d'igualtat. En aquest sentit, i per fer-ho efectiu, el Síndic també ha suggerit que s'adoptin mesures per reconèixer-ho als docents i al personal que hi participi, i que s'estableixin ajuts per fomentar l'accés dels centres i dels alumnes en situacions socials o econòmiques desfavorides.

Queixa 04354/2010 i altres

La persona interessada es queixa de la supressió de les colònies al centre escolar on van els seus fills, ja que considera que els més perjudicats per aquesta decisió són els infants.

Amb relació a aquest assumpte, el Síndic va decidir obrir l'actuació d'ofici 04308/2010 i va suggerir al Departament d'Ensenyament que intervingués per deixar sense efecte la supressió de colònies i sortides escolars que havien acordat diversos centres, atès que l'autonomia de centres i les funcions de lideratge s'han d'exercir en el marc del projecte educatiu. El Síndic també va sol·licitar al Departament d'Ensenyament que l'informés sobre l'adequació de la normativa vigent per garantir els drets de l'alumnat afectat i per evitar la situació de desigualtat entre els alumnes dels diferents centres quant a l'accés a aquestes activitats.

Pàgines extretes de l'Informe Anual 2011. Per accedir al document complet, cliqueu aquí.